

Transparantie en Zorgplicht

Versie 27 maart 2008 Cockpit

Veelgestelde vragen en antwoorden - voor eindklanten

Ter beantwoording van vragen van nieuwe en bestaande polishouders van een beleggingsverzekering van Fortis ASR.

Algemene vragen

Waarom is de informatievoorziening over beleggingsverzekeringen veranderd?

Beleggingsverzekeringen zijn complexe, financiële producten waarvoor een heldere uitleg noodzakelijk is. Aan de hand van de aanbevelingen van de Commissie De Ruiter (CdR) heeft het Verbond van Verzekeraars een gedragscode voor verzekeraars afgesproken. De grote lijnen van de aanbevelingen zijn door het Ministerie van Financiën omgezet in regelgeving.

De informatie wordt gegeven volgens vaste, voor iedere verzekeraar geldende modellen. Daarmee wordt de informatie voor u begrijpelijker en transparant. Ook kunt u makkelijker gegevens vergelijken.

Vanaf 1 januari 2008 vertrekt Fortis ASR, net als alle andere verzekeraars, extra informatie aan bestaande en nieuwe polishouders van een beleggingsverzekering. Fortis ASR voldoet aan de regelgeving en geeft daarnaast extra informatie in het kader van zorgplicht.

Met deze uitleg willen wij u zoveel mogelijk informatie geven. Zijn er toch onduidelijkheden? Neem dan contact op met uw verzekeringsadviseur.

Wat is het doel van de informatie?

Belangrijk is dat uit de informatie duidelijk blijkt:

- dat uw premie niet in zijn geheel wordt belegd; een deel gaat op aan kosten;
- welke risicodekking onderdeel is van het product, wat verzekerd is en welk bedrag daarvoor wordt betaald;
- om welke kostenposten het gaat;
- welke risico's aan het product kleven.

In welke situatie krijg ik deze informatie?

1. Als u zich wilt oriënteren

Voor belangstellende klanten is 'Algemene informatie over beleggingsverzekeringen' beschikbaar. Fortis ASR volgt hiermee de aanbevelingen van Commissie De Ruiter (CdR). Om u te informeren over de beleggingsverzekeringen van Fortis ASR staat op onze website www.fortisasr.nl ook de brochure 'De beleggingsverzekering van Fortis ASR, een product voor u?'

2. Als u een offerte hebt aangevraagd

- De aanvullende informatie 'Informatie over uw Fortis ASR Beleggingsverzekering' maakt voortaan onderdeel uit van offertes voor een nieuwe beleggingsverzekering.
- Ook verstrekken wij bij een premieverlaging, premieverhoging of premievrij maken van een (bestaande) beleggingsverzekering deze aanvullende informatie.

3. Als u polishouder van een beleggingsverzekering bent

- Voortaan ontvangen alle klanten de jaarlijkse informatie 'Informatie over uw beleggingsverzekering'. Alle huidige periodieke waardeopgaven voor beleggingsverzekeringen, met uitzondering van pensioenproducten, worden door deze informatie vervangen. Fortis ASR volgt hiermee de aanbevelingen van Commissie De Ruiter (CdR).
- De aanvullende informatie 'Mutatieoverzicht bij afkoop van uw Fortis ASR Beleggingsverzekering' is onderdeel van de opgave voor afkoop.

De informatie lijkt op een soort advies. Dat is toch de taak van mijn verzekeringsadviseur?

Met de informatie geven wij alleen de consequenties (qua risicopremie en kosten) van uw keuze weer in een overzicht. Voor advies verwijzen wij altijd naar uw verzekeringsadviseur.

Ik mis bepaalde kostenelementen, kan dat?

Kostenelementen die niet van toepassing zijn, worden weggelaten in plaats van deze op '0' te zetten. Deze zijn dus voor u niet van toepassing.

Waarom krijg ik de informatie niet over mijn pensioenverzekering?

In de Pensioenwet zijn andere informatievereisten opgenomen voor pensioenverzekeringen.

Waarom krijg ik de informatie niet over mijn verzekering(en) met een winstdeling?

Op dit moment is de informatie alleen (nog) verplicht voor beleggingsverzekeringen.

Kan ik deze informatie ook voor mijn garantieverzekering krijgen, ook al is het niet verplicht voor deze verzekeringen?

Helaas zijn wij niet in de gelegenheid deze informatie te verstrekken.

Waarom is de informatie zo opgesteld?

Uitgangspunt is geweest dat de informatie eenduidig en vergelijkbaar is met andere aanbieders. Het is niet toegestaan om in de informatie wijzigingen aan te brengen. Vooraf is de wijze waarop de informatie is opgesteld getest door consumenten. Algemene conclusie van deze test is dat de informatie helder en gestructureerd is weergegeven. De kosten ervaart men als duidelijk en inzichtelijk.

1. Algemene informatie

Deze informatie betreft de brochure 'Algemene informatie over beleggingsverzekeringen' die wij via de website www.fortisasr.nl beschikbaar stellen.

Deze brochure geeft geen specifieke informatie over onze producten, maar is bedoeld als algemene informatie aan belangstellende klanten. De informatie is opgesteld door het Verbond van Verzekeraars. Alle verzekeraars moeten deze informatie op hun website beschikbaar te stellen.

In het model is een figuur opgenomen. Geven de verschillende elementen ook de omvang van deze elementen weer?

Nee, de tonnetjes geven niet de omvang van de elementen weer. De informatie geeft uitsluitend algemene informatie over beleggingsverzekeringen. De figuur moet de opbouw van een beleggingsverzekering in hoofdlijnen verduidelijken. De exacte omvang van 'kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur', 'kosten verzekeraar' en 'risicopremie' vindt u in de 'Informatie over uw Fortis ASR Beleggingsverzekering, een product voor u?' bij uw offerte.

2. Aanvullende informatie

Deze informatie heet 'Informatie over uw Fortis ASR Beleggingsverzekering'. Het betreft aanvullende informatie die onderdeel uitmaakt van offertes voor nieuwe beleggingsverzekeringen en voor wijzigingen op bestaande beleggingsverzekeringen.

2a. Aanvullende informatie bij nieuwe beleggingsverzekeringen

De aanvullende informatie geeft inzicht in;

- wat men verzekert en welk bedrag aan risicopremie men daarvoor betaalt gedurende de **toekomstige looptijd** van de verzekering;
- welke kosten er gedurende de **toekomstige looptijd** van de verzekering aan het product verbonden zijn en wat er met de premie gebeurt.

Bij welke producten krijg ik de 'Informatie over uw Fortis ASR Beleggingsverzekering'?

De 'Informatie over uw Fortis ASR Beleggingsverzekering' verstrekken wij bij de volgende nieuw te sluiten beleggingsverzekeringen:

- Beleggingsverzekering
- Hybride Hypotheekverzekering
- ABC Kidsplan (Pool)
- ABC Kidsplan 100% aandelen (OBAM)
- Direct ingaande beleggingslijfrente

Krijg ik de 'Informatie over uw Fortis ASR Beleggingsverzekering' alleen als ik een offerte voor een nieuwe verzekering aanvraag?

De informatie maakt onderdeel uit van offertes voor een nieuwe beleggingsverzekering. Vanaf 1 januari 2008 verstrekken wij ook bij een premieverlaging, premieverhoging of premievrij maken van een bestaande beleggingsverzekering deze informatie.

Ik heb al een beleggingsverzekering. Kan ik de aanvullende 'Informatie over uw Fortis ASR Beleggingsverzekering' ook krijgen zonder dat ik een wijziging wil?

Helaas zijn wij nog niet in de gelegenheid deze informatie op verzoek te verstrekken. Wel krijgt u voortaan ieder jaar een overzicht "Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>" van ons. Dit overzicht geeft inzicht in:

- hoeveel premie u in het **afgelopen jaar** voor de beleggingsverzekering hebt betaald;
- welke risicopremie en kosten in het **afgelopen jaar** zijn afgetrokken;
- wat de waarde van de beleggingen is en de te verwachten opbrengst van de beleggingsverzekering op de einddatum van de verzekering.

Waarom moet ik tekenen voor ontvangst van de aanvullende informatie?

Door dit op het aanvraagformulier aan te tekenen, verklaart u de 'Informatie over uw Fortis ASR Beleggingsverzekering' ontvangen te hebben. Wij willen er zeker van zijn dat u alle informatie hebt ontvangen die u nodig hebt om een weloverwogen keuze te kunnen maken.

Zijn de eerste kosten en doorlopende kosten onder bemiddelaar gelijk aan de provisie die de bemiddelaar ontvangt?

Nee, hier staan de kosten weergegeven, die door ons worden verrekend. Uw adviseur bemiddelt bij de verkoop en ondersteunt u tijdens de looptijd van de beleggingsverzekering. Hiervoor ontvangt uw adviseur bij de verkoop en tijdens de looptijd een vergoeding van Fortis ASR. Deze vergoeding heet provisie. De vergoeding bij de verkoop van de verzekering heet afsluitprovisie. De vergoeding voor de bemiddelaar tijdens de looptijd van de verzekering heet doorlopende provisie. De kosten die Fortis ASR rekent voor provisie staan bij 'Kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur'. Dit zijn dus de kosten die u betaalt voor het advies.

Waaruit bestaat het bedrag dat genoemd wordt bij 'kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur'?

Dit bedrag bestaat uit twee componenten: eerste kosten en doorlopende kosten. **Doorlopende kosten** zijn kosten die Fortis ASR tijdens de looptijd rekent. Dit is de doorlopende provisie van de verzekeringsadviseur. **Eerste kosten** zijn kosten die Fortis ASR in het begin rekent. Deze kosten bestaan uit de afsluitprovisie voor uw verzekeringsadviseur en overige kosten. De afsluitprovisie keren wij direct aan het begin van de verzekering uit aan uw verzekeringsadviseur. U betaalt de afsluitprovisie, afhankelijk van het type verzekering, gedurende de gehele looptijd of de eerste jaren van de periode dat u premie betaalt, aan ons terug*. Omdat wij dat bedrag voorschieten, brengen wij kosten in rekening in de vorm van een rentevergoeding. Naast de rentevergoeding moeten wij rekening houden met het risico dat de verzekering eerder wordt beëindigd door overlijden. In die situatie is de afsluitprovisie niet geheel aan ons terugbetaald. Voor dit risico worden ook kosten in rekening gebracht.

* Voor een **Waerdye-verzekering** en **ABC Klassiek-verzekering** (spaarkas) betaalt u de afsluitprovisie gedurende de gehele duur van de premiebetaling aan ons terug. Voor de **overige verzekeringen** geldt dat u deze meestal tijdens de eerste vijf of tien jaar terugbetaalt. Individuele afwijkingen zijn mogelijk.

2b. Aanvullende informatie bij wijzigingen op een bestaande beleggingsverzekering

Bij welke producten krijg ik de 'Informatie over uw Fortis ASR Beleggingsverzekering'?

De 'Informatie over uw Fortis ASR Beleggingsverzekering' verstrekken wij bij de volgende beleggingsverzekeringen:

- Beleggingsverzekering
- Hybride Hypotheekverzekering
- ABC Kidsplan (Pool)
- ABC Kidsplan 100% aandelen (OBAM)
- Direct ingaande beleggingslijfrente

Ik heb al een beleggingsverzekering. Kan ik de aanvullende 'Informatie over uw Fortis ASR Beleggingsverzekering' ook krijgen zonder dat ik een wijziging wil?

Helaas zijn wij nog niet in de gelegenheid deze informatie op verzoek te verstrekken. Wel krijgt u voortaan ieder jaar een overzicht "Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>" van ons. Dit overzicht geeft inzicht in:

- hoeveel premie u in het afgelopen jaar voor de beleggingsverzekering hebt betaald;
- welke risicopremie en kosten in het **afgelopen jaar** zijn afgetrokken;
- wat de waarde van de beleggingen is en de te verwachten opbrengst van de beleggingsverzekering op de einddatum van de verzekering.

Zijn de eerste kosten en doorlopende kosten onder bemiddelaar gelijk aan de provisie die de bemiddelaar ontvangt?

Nee, hier staan de kosten weergegeven, die door ons worden verrekend. Uw adviseur bemiddelt bij de verkoop en ondersteunt u tijdens de looptijd van de beleggingsverzekering. Hiervoor ontvangt uw adviseur bij de verkoop en tijdens de looptijd een vergoeding van Fortis ASR. Deze vergoeding heet provisie. De vergoeding bij de verkoop van de verzekering heet afsluitprovisie. De vergoeding voor de bemiddelaar tijdens de looptijd van de verzekering heet doorlopende provisie. De kosten die Fortis ASR rekent voor provisie staan bij 'Kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur'. Dit zijn dus de kosten die u betaalt voor het advies.

Waaruit bestaat het bedrag dat genoemd wordt bij 'kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur'?

Dit bedrag bestaat uit twee componenten: eerste kosten en doorlopende kosten. Doorlopende kosten zijn kosten die Fortis ASR tijdens de looptijd rekent. Dit is de doorlopende provisie van de verzekeringsadviseur. Eerste kosten zijn kosten die Fortis ASR in het begin rekent. Deze kosten bestaan uit de afsluitprovisie voor uw verzekeringsadviseur en overige kosten. De afsluitprovisie keren wij direct aan het begin van de verzekering uit aan uw verzekeringsadviseur. U betaalt de afsluitprovisie, afhankelijk van het type verzekering, gedurende de gehele looptijd of de eerste jaren van de periode dat u

premie betaalt, aan ons terug*. Omdat wij dat bedrag voorschieten, brengen wij kosten in rekening in de vorm van een rentevergoeding. Naast de rentevergoeding moeten wij rekening houden met het risico dat de verzekering eerder wordt beëindigd door overlijden. In die situatie is de afsluitprovisie niet geheel aan ons terugbetaald. Voor dit risico worden ook kosten in rekening gebracht.

* Voor een Waerdye-verzekering en ABC Klassiek-verzekering (spaarkas) betaalt u de afsluitprovisie gedurende de gehele duur van de premiebetaling aan ons terug. Voor de overige verzekeringen geldt dat u deze meestal tijdens de eerste vijf of tien jaar terugbetaalt. Individuele afwijkingen zijn mogelijk.

Ik heb al een beleggingsverzekering. Wanneer kom ik dan in aanmerking voor aanvullende informatie?

Als u een van de volgende wijzigingen op uw beleggingsverzekering wil doorvoeren: bij een premieverlaging, premieverhoging en bij premievrij maken van uw bestaande beleggingsverzekering.

Ik heb de aanvullende informatie niet bij mijn wijzigings-offerte gehad. Wanneer krijg ik deze?

Als u de informatie niet bij uw offerte heeft gekregen ontvangt u deze bij de gewijzigde polis. U kunt tot 30 dagen na ontvangst van de gewijzigde polis de wijziging ongedaan maken.

3. Jaarlijkse informatie

Deze informatie heet 'Informatie over uw beleggingsverzekering in 2007'. Een soortgelijk overzicht geeft informatie specifiek voor spaarkasovereenkomsten en heet 'Informatie over uw spaarkasovereenkomst in 2007'.

De jaarlijkse informatie geeft inzicht in:

- hoeveel premie u in het **afgelopen jaar** voor de beleggingsverzekering hebt betaald;
- welke risicopremie en kosten in het **afgelopen jaar** zijn afgetrokken;
- wat de waarde van de verzekering is en de verwachte opbrengst van de beleggingsverzekering op de einddatum van de verzekering is geworden.

Waarom krijg ik deze jaarlijkse informatie?

U krijgt voortaan ieder jaar een overzicht 'Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>' van ons, over het afgelopen jaar. Zo houden wij u op de hoogte van de waardeontwikkeling van uw beleggingsverzekering en de te verwachten opbrengst op de einddatum.

Ik ontvang normaal gesproken een jaarlijkse waarde-opgave. Waarom krijg ik deze niet meer?

Sinds 1 januari 2008 is de jaarlijkse waardeopgave vervangen door de gedetailleerde 'Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>'. Daarom heeft u deze niet (meer) ontvangen.

Ik ontvang normaal gesproken géén jaarlijkse waarde-opgave. Waarom krijg ik deze nu wel?

Sinds 1 januari 2008 krijgen alle polishouders van een beleggingsverzekering de gedetailleerde 'Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>'.

Ik heb een beleggingsverzekering maar de 'Informatie over uw beleggingsverzekering in 2007' (nog) niet ontvangen. Wanneer krijg ik deze?

U ontvangt uiterlijk in april 2008 uw 'Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>' via uw verzekeringsadviseur of rechtstreeks van ons. Daarna krijgt u die informatie altijd rechtstreeks van ons. Als u de informatie in april 2008 nog niet hebt ontvangen, neem dan contact op met uw verzekeringsadviseur.

Welke informatie vind ik in dit overzicht?

De informatie heeft een vaste indeling die geldt voor alle verzekeringsmaatschappijen en geeft inzicht in:

- hoeveel premie u in het **afgelopen jaar** voor de beleggingsverzekering hebt betaald;
- welke risicopremie en kosten in het **afgelopen jaar** zijn afgetrokken;
- wat de waarde van de verzekering is en de verwachte opbrengst van de beleggingsverzekering op de einddatum van de verzekering.

Welke informatie stond in het oude overzicht, de waardeopgave?

De oude waardeopgave werd jaarlijks, maar voor het eerst na een periode van vijf jaar, verstrekt. Deze gaf inzicht in:

- wat de waarde van de verzekering in euro's was en;
- wat de te verwachten opbrengst van de beleggingsverzekering op de einddatum van de verzekering was geworden.

Voor Waerdye-verzekeringen werd alleen jaarlijks een waardeopgave verstrekt voor premiebetalende contracten. Deze gaf inzicht in:

- hoeveel van het eindkapitaal uitgedrukt in eenheden (units) in de afgelopen jaren al was opgebouwd (ingekocht) en nog was op te bouwen;
- wat de verwachte opbrengst van de beleggingsverzekering op de einddatum van de verzekering was geworden.

Voor welke producten ontvang ik voortaan de 'Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>'?

Alle polishouders van een (bestaande en nieuwe) beleggingsverzekering ontvangen de meer gedetailleerde 'Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>'. Deze informatie vervangt de jaarlijkse waardeopgave die we tot nu toe verstrekten.

Wanneer ontvang ik de 'Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>' voor het eerst?

U ontvangt de 'Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>' vanaf 1 januari 2008 ieder jaar als de beleggingsverzekering minimaal een kalenderjaar heeft bestaan en voor het laatst op de expiratedatum. De 'Informatie over uw beleggingsverzekering in 2007' wordt voor het eerst uiterlijk in april 2008 verzonden.

Over welke periode gaat de 'Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>'?

U ontvangt ieder jaar, in het eerste kwartaal, de informatie over het afgelopen kalenderjaar. **Bent u polishouder van een Waerdye-verzekering?** Dan ontvangt u ieder jaar, per de polisverjaardag, de informatie over het afgelopen verzekeringsjaar.

Kan ik deze jaarlijkse informatie ook over eerdere perioden (jaren) krijgen?

Nee, helaas is het niet mogelijk om deze informatie over een eerdere periode te verstrekken dan die u van ons heeft ontvangen.

Ik wil graag de oude jaarlijkse waardeopgave blijven ontvangen, kan dat?

Nee, wij zijn verplicht vanaf 1 januari 2008 de oude jaarlijkse waardeopgave te vervangen door de gedetailleerde 'Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>'.

Hoe heeft de waarde van uw beleggingsverzekering zich ontwikkeld?

Wat betekent 'Saldo per (beginstand)'

Hier wordt de datum van de start van de betreffende periode en het bedrag van de waarde van de beleggingen op dat moment gegeven.

Let op! De genoemde waarde van uw beleggingen is niet gelijk aan de afkoopwaarde. Als u wilt stoppen met uw beleggingsverzekering (afkopen) dan is het bedrag in het algemeen lager.

Hoeveel premie heb ik in 2007 voor mijn beleggingsverzekering betaald?

Hier vermelden wij het totaalbedrag dat u hebt betaald in de genoemde periode. Hebt u vrijstelling van **premiebetaling als gevolg van arbeidsongeschiktheid**, dan staat in het overzicht dat u de volledige premie hebt betaald.

Ik heb een aantal dekkingen in mijn polis verzekerd. Hoeveel risicopremie is daarvoor verrekend?

Wij verrekenen risicopremie voor de verschillende verzekerde dekkingen. In het overzicht geven we alle toevoegingen en onttrekkingen gedurende de periode, dus het **afgelopen jaar**, gesommeerd weer. Als een bepaalde dekking niet van toepassing is, vermelden we deze niet.

Risicopremies overlijdensrisicodekking

Dit is de som van de verrekende risicopremie in de periode, dus het **afgelopen jaar**, voor de overlijdensrisicoverzekering. De overlijdensrisicopremie bepalen wij op basis van uw leeftijd, geslacht en het verschil tussen de gekozen overlijdensuitkering(en) en de waarde van de beleggingen. Als er een **minteken** voor het genoemde bedrag staat dan is er sprake van een toevoeging. Dit betekent dat er waarde (in extra eenheden) aan uw beleggingsverzekering is toegevoegd. Is uw uitkering bij overlijden lager dan de waarde van de beleggingen op dat moment of wordt bij overlijden geheel geen uitkering gedaan, dan brengen wij geen overlijdensrisicopremie in rekening maar wordt er waarde (in extra eenheden) aan uw beleggingsverzekering toegevoegd.

Voor ABC-Spaarkasovereenkomsten wordt de overlijdensrisicopremie bepaald op basis van uw aanvangsleeftijd en de overlijdensuitkering. Het verschil tussen de gekozen overlijdensuitkering en de waarde van de beleggingen speelt bij de bepaling geen rol.

Risicopremie arbeidsongeschiktheidsrisicodekking

Som van de verrekende risicopremie in de periode, dus het **afgelopen jaar**, voor de arbeidsongeschiktheidsrisicodekking.

Risicopremie verzekerd garantiebedrag

Som van de verrekende premies in de periode, dus het **afgelopen jaar**, voor de minimum uitkering of minimum rendement op de einddatum van de verzekering.

Hoeveel kosten zijn er verrekend?

Wij verrekenen verschillende kosten. Hier worden alle toevoegingen en onttrekkingen gedurende de periode, dus het **afgelopen jaar**, gesommeerd weergegeven. Als bepaalde kosten niet van toepassing zijn worden deze weggelaten.

Kosten verzekeringsmaatschappij

Som van de verrekende kosten van de verzekeringsmaatschappij in de afgelopen periode, dus het **afgelopen jaar**:

- **Eerste kosten** die wij ineens of gedurende een beperkt gedeelte van de looptijd in rekening brengen. Hiervan betalen wij bijvoorbeeld de offerte- en acceptatiekosten en kosten voor invoer van de verzekering in de administratie.
- **Doorlopende kosten** die wij gedurende de gehele looptijd in rekening brengen. Deze zijn onder meer voor het voeren van de jaarlijkse administratie en de incasso van de premie. Voor sommige fondsen geeft Fortis ASR een korting op de fondskosten: de korting wordt dan toegevoegd aan de waarde van uw belegging. Bij **Waerdye-verzekeringen**

wordt de korting toegevoegd aan het fonds en dat komt terug in de koers van het fonds. Bij **Universal Lifeverzekeringen** wordt de korting verrekend met de kosten van de verzekeringsmaatschappij. Als er een **minteken** voor het genoemde bedrag bij de kosten van de verzekeringsmaatschappij staat, dan is de korting (toevoeging) groter dan de kosten die in rekening zijn gebracht.

Kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur

Som van de verrekende kosten in de periode, dus het **afgelopen jaar**, om de provisie aan uw adviseur te kunnen vergoeden. Dit zijn de kosten die u betaalt voor het advies. Dit bedrag is **niet** gelijk aan de provisie die uw adviseur ontvangt.

Het bedrag dat hier genoemd wordt bestaat uit twee componenten: eerste kosten en doorlopende kosten.

- **Doorlopende kosten** zijn kosten die Fortis ASR tijdens de looptijd rekent. Dit is de doorlopende provisie van de verzekeringsadviseur.
- **Eerste kosten** zijn kosten die Fortis ASR in het begin rekent. Deze kosten bestaan uit de afsluitprovisie voor uw verzekeringsadviseur en overige kosten. De afsluitprovisie keren wij direct aan het begin van de verzekering uit aan uw verzekeringsadviseur. U betaalt de afsluitprovisie, afhankelijk van het type verzekering, gedurende de gehele looptijd of de eerste jaren van de periode dat u premie betaalt, aan ons terug*. Omdat wij dat bedrag voorschieten, brengen wij kosten in rekening in de vorm van een rentevergoeding. Naast de rentevergoeding moeten wij rekening houden met het risico dat de verzekering eerder wordt beëindigd door overlijden. In die situatie is de afsluitprovisie niet geheel aan ons terugbetaald. Voor dit risico worden ook kosten in rekening gebracht.

* Voor een Waerdye-verzekering en ABC Klassiek-verzekering (spaarkas) betaalt u de afsluitprovisie gedurende de gehele duur van de premiebetaling aan ons terug. Voor de overige verzekeringen geldt dat u deze meestal tijdens de eerste vijf of tien jaar terugbetaalt. Individuele afwijkingen zijn mogelijk.

Aan- en verkoopkosten;

Som van de verrekende kosten in de periode, dus het **afgelopen jaar**, voor het kopen en/of verkopen van units.

Hoe worden de risicopremie en kosten precies verrekend?

Risicopremie en kosten brengen wij op verschillende manieren in rekening. Dit is afhankelijk van uw beleggingsverzekering. Hoe wij risicopremie en kosten precies verrekenen staat in de brochure 'Algemene informatie over beleggingsverzekeringen' die wij via de website www.fortisasr.nl beschikbaar stellen. Of vraag ernaar bij uw verzekeringsadviseur.

Heeft u een **Waerdyeverzekering**, dan worden risicopremie en kosten direct afgetrokken van de premie die u voor de verzekering betaalt. De beheer- en fondskosten worden met de

beleggingen verrekend. Voor **alle overige beleggingsverzekeringen** worden, met uitzondering van de aankoopkosten, de risicopremie en kosten met de beleggingen verrekend.

Voor een **ABC-Spaarkasovereenkomst** worden de kosten en risicopremies direct afgetrokken van de premie die u voor de verzekering betaalt. De beheerkosten worden met de beleggingen verrekend.

Hoeveel heb ik in 2007 verdiend op mijn beleggingen? Wat is het beleggingsresultaat?

Het beleggingsresultaat geeft het verschil weer tussen de waarde (saldo) aan het begin van de periode en het einde van de periode. Rekening houdend met alle toevoegingen en onttrekkingen in die periode. Dit resultaat zegt niets over hoeveel u daadwerkelijk hebt verdiend of zult verdienen op de einddatum van de beleggingsverzekering. Het resultaat geeft alleen een indruk over de waardeontwikkeling in deze periode.

Wat bepaalt het uiteindelijke beleggingsresultaat?

Op iedere premieervaldag wordt met de betaalde premie (inleg) eenheden aangekocht tegen de dan geldende fondskoers. (Door elke fondskoersverandering verandert de totale waarde van het fonds.) Telkens bepaalt het verschil tussen de fondskoers waarmee eenheden zijn aangekocht en uiteindelijk de fondskoers waarmee de eenheden worden verkocht, het werkelijke beleggingsresultaat. De fondskoers op het moment van daadwerkelijke verkoop (op de einddatum van de verzekering) bepaalt uw resultaat en dus of u winst of verlies hebt.

Wat is de waarde van de beleggingen?

Hier geven we informatie over de waarde van de beleggingen uitgedrukt in eenheden (units) en eenheidskoers (fondskoers). In het overzicht nemen we per fonds waarin wordt belegd een regel op met daarin:

- het aantal eenheden (units) in dat fonds, aan het begin en aan het eind van de betreffende periode
- de koers per de einddatum van de betreffende periode
- de waarde in euro's van de beleggingen per de einddatum van de betreffende periode.

De genoemde waarde is een momentopname. Wij hebben gerekend met de koers op de genoemde datum. Door elke koersverandering verandert de waarde van uw beleggingen. De waarde van uw beleggingsverzekering kan dus per dag verschillen. De koersen van de beleggingsfondsen vindt u op www.fortisasr.nl.

Let op! De genoemde waarde van uw beleggingsverzekering is niet gelijk aan de afkoopwaarde. De afkoopwaarde is namelijk de waarde van de beleggingen op de afkoopdatum, nadat alle risicopremies en kosten verrekend zijn. Als u wilt stoppen met uw beleggingsverzekering (afkopen) dan is het bedrag in het algemeen lager.

Voor **ABC-spaarkasovereenkomsten** wordt de waarde niet uitgedrukt in eenheden en eenheidskoers. Dit omdat er geen rechtreeks verband is tussen het aantal eenheden en een daaraan gerelateerde koers.

In de tekst worden 'fondskosten' genoemd. Wat zijn dat eigenlijk?

De fondsbeheerder rekent kosten voor het beheer van uw fonds(en), dat zijn fondskosten. Deze fondskosten zijn gelijk aan een percentage van de belegde waarde; ze worden verrekend met de koers van uw fonds(en). De hoogte van dit percentage kan per beleggingsfonds en per jaar verschillen.

- Meer informatie over de beleggingsfondsen vindt u op www.fortisasr.nl.
- Voor sommige fondsen geeft Fortis ASR een korting op deze fondskosten: de korting wordt dan toegevoegd aan de waarde van uw belegging.

Ik krijg korting op de fondskosten. Waar staat deze in de informatie?

De korting wordt toegevoegd aan de waarde van uw belegging. Dit is in de informatie opgenomen onder 'Kosten verzekeringsmaatschappij', Som van de verrekende kosten van de verzekeringsmaatschappij in de periode (**het afgelopen jaar**). Als er een minteken voor het genoemde bedrag staat dan is de korting groter dan (nog) aan eerste en doorlopende kosten in rekening is gebracht. Dit betekent dat er per saldo, waarde (in extra eenheden) aan uw beleggingsverzekering is toegevoegd.

Ik betaal een beheersvergoeding. Waar staat deze in de informatie?

Beheersvergoeding brengen wij in rekening voor de administratie van uw fondsen. Deze kosten worden onttrokken aan de waarde van uw belegging. Dit is in de informatie opgenomen onder 'Kosten verzekeringsmaatschappij', Som van de verrekende kosten van de verzekeringsmaatschappij in de periode (**het afgelopen jaar**).

Wat zijn mijn voorbeeldkapitalen op de einddatum van de verzekering?

Hier geven we twee voorbeelden van de mogelijke waarde op de einddatum van de verzekering als u de verzekering ongewijzigd voortzet. Deze voorbeelden worden berekend op basis van twee rendementen: een pessimistisch en historisch rendement.

Wat zeggen die voorbeeldkapitalen?

U kunt hierdoor zien of u het door u gewenste eindbedrag (doelkapitaal) kunt halen. U kunt de voorbeeldkapitalen vergelijken met het door u gewenste eindbedrag (doelkapitaal) van de verzekering. Uw doelkapitaal is de hoogte van het kapitaal dat u met de beleggingsverzekering wilt bereiken op de einddatum. Uw doelkapitaal staat in de oorspronkelijke offerte. Als uw doelkapitaal bij Fortis ASR bekend is, staat het doelkapitaal vermeld in het overzicht. Is dit niet het geval, geef dan uw doelkapitaal aan ons door.

Hoe kan ik het doelkapitaal doorgeven?

U kunt het doelkapitaal schriftelijk (postbus 2072, 3500 HB Utrecht) aan ons doorgeven, met vermelding van 'opgave doelkapitaal' in het onderwerp van de brief. Het doelkapitaal wordt dan in de eerstvolgende jaarlijkse informatie vermeld. Noemt u wel het polisnummer?

De voorbeeldkapitalen wijken sterk af van het doelkapitaal. Wat kan ik daar aan doen?

U heeft uw beleggingsverzekering afgesloten met een financieel doel: bijvoorbeeld een deel van uw hypotheek aflossen of een aanvulling op uw pensioen. Uw adviseur kan met u de mogelijkheden bespreken wat u kunt doen om uw doel te bereiken.

Is bij het berekenen van de voorbeeldkapitalen op de einddatum rekening gehouden met alle kosten?

Ja, de genoemde rendementen zijn bruto rendementen. In de berekening is rekening gehouden met alle kosten. De getoonde voorbeeldkapitalen geven een indicatie van het bedrag dat wordt uitgekeerd als het genoemde rendement tot de einddatum jaar op jaar wordt gerealiseerd. Het werkelijke bedrag op de einddatum van de verzekering kan dus hoger, maar ook lager uitkomen.

De rendementen bij de voorbeeldkapitalen wijken af van de rendementen in eerdere voorbeelden. Hoe kan dat?

Het te gebruiken rendement wordt ieder jaar berekend volgens een in de wet- en regelgeving voorgeschreven systematiek. In de informatie wordt het actueel pessimistisch en historisch rendement gebruikt, dat anders kan zijn dan in een eerdere voorbeeldberekening.

Waarom wijken de historische rendementen zo sterk af?

De systematiek voor het berekenen van de historische rendementen is vorig jaar gewijzigd. In de huidige regels geldt de volgende berekeningswijze voor het historisch rendement:

- Kent het fonds een historie van **twintig jaar of langer**? Dan is het historisch rendement gebaseerd op het gemiddelde rendement van dat fonds in de afgelopen twintig jaar.
- Is de historie van het fonds **langer dan vier jaar maar korter dan twintig jaar**? Dan wordt de eigen historie aangevuld met een voorgeschreven rendementspercentage.
- Is de historie van een fonds **korter dan vier jaar**, dan wordt alleen het voorgeschreven rendementspercentage gebruikt.

Fortis ASR heeft in 2005 een nieuw assortiment fondsen geïntroduceerd. Dat assortiment is een voortzetting van eerdere fondsen, maar juridisch gezien bestaan de meeste fondsen korter dan vier jaar. Daarom moet nu voor deze fondsen als rendementspercentage het voorgeschreven lagere historisch rendement gebruikt worden.

Wordt voor alle fondsen nu het voorgeschreven lagere rendement als historisch rendement gebruikt?

Nee, dat gebeurt alleen bij fondsen die een historie kennen die korter is dan twintig jaar. De fondsen Fortis OBAM, ABC Pool, ASR fonds, Robeco, Rolinco en Rorento kennen een historie die langer is dan twintig jaar. Daarom is bij deze fondsen het historisch rendement gebaseerd op het gemiddelde rendement van dat fonds in de afgelopen twintig jaar.

Wat zegt het voorbeeldkapitaal over het te verwachten beleggingsresultaat?

De getoonde voorbeeldkapitalen geven een indicatie van het bedrag dat u opbouwt. Het genoemde rendement zou dan tot de einddatum jaar op jaar moeten worden gerealiseerd. Het werkelijke bedrag kan hoger, maar ook lager uitkomen.

Ik heb een hypotheek met Nationale Hypotheek Garantie (NHG). De NHG-norm stelt een minimaal doelkapitaal op basis van 8% bruto rendement. De voorbeeldrendementen in het overzicht zijn nu lager, wat betekent dit voor mij?

Het is niet toegestaan een hoger rendement te hanteren dan het actueel historisch rendement. Bij het aangaan van de beleggingsverzekering was het berekenen van een voorbeeldkapitaal op basis van 8% bruto rendement mogelijk. Omdat het historisch rendement nu lager is dan 8% wijken de getoonde voorbeelden af. Het werkelijke bedrag op de einddatum van de verzekering kan hoger, maar ook lager uitkomen.

Belangrijk is dat u uw beleggingsverzekering hebt afgesloten met een financieel doel, bijvoorbeeld (een deel van) uw hypotheek aflossen. Uw adviseur kan met u bespreken wat u kunt doen om uw doel te bereiken.

Ik heb ook een spaarkasovereenkomst bij een andere verzekeraar. In deze informatie staat ook de waarde van de beleggingen van de gehele kas. Waarom staat deze informatie niet in mijn jaarlijkse informatie over de spaarkasovereenkomst van Fortis ASR?

Voor ABC-Spaarkasovereenkomsten wordt de waarde niet uitgedrukt in eenheden en eenheidskoers. Dit omdat er geen rechtstreeks verband is tussen het aantal eenheden en een daaraan gerelateerde koers. Daarom hebben wij gekozen de informatie toe te spitsen op de uw persoonlijke situatie en is de informatie over de gehele kas niet opgenomen.